

Ekspertyza ornitologiczno-chiropterologiczna dotycząca gniazdowania ptaków i/bądź rozrodu nietoperzy w budynku przy ulicy Żwirki i Wigury 31 cd w Mikołowie, w którym zaplanowano prace termomodernizacyjne oraz o wymaganej kompensacji przyrodniczej

Dokument przygotowano dla Zakładu Gospodarki Lokalowej z siedzibą przy ul. Kolejowej 2 w Mikołowie.

Damian Wiehle.

dr inż. Damian G. Wiehle

Ekspert w zakresie ornitologii,
ocen oddziaływania inwestycji na środowisko

Kraków, 30 września 2021 r.

1. Opis budynku

Przedmiotem ekspertyzy ornitologiczno-chiropterologicznej był jednosegmentowy, wolnostojący, wielorodzinny budynek mieszkalny mieszczący się przy ul. Żwirki i Wigury 31 cd w Mikołowie, na działce o nr ewidencyjnym 2330/66 (ryc. 1). Wybudowany został w 1968 r. Posiada pięć kondygnacji, dwie klatki schodowe i jednospadowy dach o niewielkim nachyleniu połączy z brakiem stropodachu i poddasza (fot. 1-5).

Budynek stoi przy ruchliwej ulicy Żwirki i Wigury prowadzącej do centrum miasta w strefie przedmiejskiej o zwartej zabudowie. Wnętrze osiedla jest dość ubogie florystycznie, reprezentowane jedynie przez pojedyncze drzewa i krzewy rosnące w wyznaczonych strefach.

W roku ubiegłym w ramach realizacji projektu z budżetu obywatelskiego miasta pn. "O'Rety! Budki lęgowe dla jerzyków", zamontowano na elewacji zachodniej w sumie 10 podwójnych drewnianych budek lęgowych dla jerzyków *Apus apus*, które w bieżącym sezonie lęgowym (2021) nie zostały zasiedlone przez ptaki (fot. 6).

2. Status remontu

Rozpoczęcie prac termomodernizacyjnych budynku zaplanowano w okresie jesienno-zimowym 2021/22 r. i obejmować będą:

- ocieplenie wszystkich elewacji od zewnątrz styropianem o grubości warstwy 14 cm;
- nałożenie tynku silikatowego na ocieplone elewacje.

Ryc. 1. Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 31 cd. Ramką koloru żółtego zaznaczono oceniany budynek nr 31 cd, stanowiący przedmiot ekspertyzy ornitologiczno-chiropterologicznej (źródło: <http://www.polska.e-mapa.net>)

Fot. 1. Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 31 cd. Widok elewacji wschodniej i północnej budynku stanowiącego przedmiot ekspertyzy

Fot. 2-3. Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 31 cd. Widok elewacji północnej (z lewej) i zachodniej (z prawej) budynku stanowiącego przedmiot ekspertyzy

3. Wyniki kontroli budynku pod kątem ptaków i nietoperzy

Budynek poddano oględzinom w dniach 17 i 24 września 2021 r. w celu ustalenia czy nie jest on zasiedlony przez ptaki i/bądź nietoperze oraz czy jego poszczególne elementy nie stanowią siedliska lęgowego ptaków lub rozrodu nietoperzy. Wszystkie elewacje, dach, pionowe ciągi kominowo-wentylacyjne, opasowania blacharskie, szczeliny dylatacyjne, miejsca zamontowania rynien, rur spustowych, parapetów, balkony i in. poddano oględzinom przy użyciu lornetki o parametrach optycznych 10 x 42 oraz lunety ornitologicznej o 32-krotnym przybliżeniu. Wykonano dokumentację fotograficzną. Zwrócono uwagę na potencjalne otwory, a także wszystkie głębsze ubytki tynku widoczne z ziemi.

W wyniku przeprowadzonych obserwacji nie stwierdzono obecności ptaków i nietoperzy w obrębie budynku, w tym również żadnych śladów (odchodów, starych gniazd, piór, martwych osobników) świadczących o wykorzystywaniu ocenianego obiektu do lęgów/rozrodu przez te kręgowce obecnie i w przeszłości. Budynek pomimo złego stanu technicznego elewacji, która wymaga remontu nie jest zasiedlony przez ptaki. Dotyczy to także nietoperzy. Wyjątkiem są podwójne budki lęgowe dla jerzyków w ilości 10 sztuk zamontowane w ubiegłym roku na elewacji zachodniej, które w bieżącym sezonie lęgowym (2021) nie były wykorzystywane przez ptaki. Pozostałe elementy zewnętrzne budynku - to jest kominy, opasowania blacharskie, kosze spustowe rynien pionowych, balkony i in. nie budzą zastrzeżeń z perspektywy ochrony siedlisk zwierząt objętych ochroną ścisłą w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody oraz rozporządzenia Ministra Środowiska ws. listy gatunków kręgowców objętych ochroną prawną.

Fot. 4. Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 31 cd. Widok elewacji zachodniej (z budkami dla jerzyków) i południowej, budynku stanowiącego przedmiot ekspertyzy

4. Zalecenia

W trakcie oceny ornitologiczno-chiropterologicznej pod kątem stopnia zasiedlenia przedmiotowego budynku przy ul. Żwirki i Wigury 31 cd w Mikołowie przez ptaki i/bądź nietoperze, nie stwierdzono gniazdowania ptaków, obecności czy rozrodu nietoperzy. Z racji obecności budek lęgowych dla jerzyków zamontowanych na elewacji zachodniej należy je zabezpieczyć w okresie jesienno-zimowym 2021/22 przed rozpoczęciem prac termomodernizacyjnych i kolejnego okresu lęgowego w następujący sposób:

- zdemonstować bądź trwale zasłonić na czas remontu wszystkie budki podwójne dla jerzyków, bowiem mogą one zostać zasiedlone z początkiem maja 2022 r. przez powracające z zimowisk osobniki. Jeżeli harmonogram prac pozwoli zakończyć ocieplenie tej elewacji do połowy kwietnia 2022 r., budki te nie muszą być demontowane czy zasłonięte przed ptakami. W trakcie realizacji prac należy pamiętać, aby budki dla jerzyków wpasować w warstwę styropianu, a wystające elementy pokryć docelowym

tynkiem. Chociaż w tym przypadku, autor zaleca demontaż i ponowny montaż wszystkich budek ok. 50 cm poniżej szczytu (krawędzi) dachu w linii poziomej prostej. Dopuszcza się również rozdzielnia budek na dwie równe części po 5 sztuk w każdej montując je, bliżej krawędzi bocznych elewacji.

Fot. 5. Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 31 cd. Widok elewacji wschodniej, budynku stanowiącego przedmiot ekspertyzy

Fot. 6. Mikołów, ul. Żwirki i Wigury 31 cd. Widok 10 budek lęgowych dla jerzyków zamontowanych na elewacji zachodniej, budynku stanowiącego przedmiot ekspertyzy

Biorąc pod uwagę zaistniałą sytuację nie zaistniała nadal formalno-prawna podstawa do informowania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach o rozpoczęciu planowanych prac termomodernizacyjnych, jeżeli zaproponowane przez autora zalecenia Zleceniodawca uwzględni w okresie jesienno-zimowym (do 28.02.2022 r.). Dotyczy to również braku konieczności składania wniosku o uchyleniu obowiązujących zakazów ustawy o ochronie przyrody i rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie listy gatunków kręgowców objętych ochroną prawną.

Sporządzoną ekspertyzę należy zachować jako uzupełnienie dokumentacji związanej z planowaną termomodernizacją.